

UVODNE NAPOMENE

Knjigu "Osnovi poslovne kulture menadžera" napisao sam na kraju svoje radne, da ne budem neskroman, verujem plodne i uspešne karijere. Koristio sam u njoj svoje dugogodišnje iskustvo stečeno kroz rad u preduzećima društvene svojine, a zadnjih petnaest godina i u preduzećima privatne svojine. U njima sam se pojavljivao u ulogama: menadžera, top menadžera, vlasnika kapitala, preduzetnika. Istovremeno koristio sam i iskustva stečena u izvođenju nastave na Ekonomskom fakultetu i u Višoj poslovnoj školi.

U svim tim aktivnostima, pojavljujući se u različitim ulogama, susretao sam se između ostalog i sa pitanjem opšte kulture ponašanja, kao i poslovne kulture u menadžmentu.

Kultura je danas mnogo eksploatisan termin. Upotrebljavaju ga ljudi različitih specijalnosti, starosnog doba i stručnog nivoa. Svako kulturu shvata na svoj način i doživljava je shodno svojim unutrašnjim saznanjima. Zbog navedenig razloga, neophodno je poslovnoj kulturi prići sa svom ozbiljnošću i početi rad na njenom oblikovanju.

Poslovna kultura se oblikuje spontano, tokom socijalizacije ljudi zaposlenih u organizaciji, a stvaraju je generacije pomoću svojih stanovišta i iskustva.

Poslovna kultura povećava profitabilnost. Zbog toga se na Poslovnim školama zemalja Evropske unije izučava nauka o poslovnosti, komuniciranju, etici i sl.

Da bi poslovna kultura postala sastavni deo menadžerskog rada mora se raditi i na estetskom oblikovanju menadžmenta. Time se poslovna kultura povezuje sa estetikom, a ova sa poslovnošću.

Kultura nije luksuz, pa samim tim ni poslovna kultura u preduzećima nije nešto imaginarno, niti teorijsko razglabanje nebitnih činjenica. Zadovoljavajući nivo poslovne kulture ima direktanog uticaja na uspešnost poslovanja.

Praksa pokazuje da privredni i neprivredni subjekti, sa izgrađenim sopstvenim stilom i imidžom poslovne kulture imaju znatno veću i bolju profitabilnost, od onih koji ovom fenomenu ne posvećuju dužnu pažnju. Menadžer, ali i svaki zaposleni može doprineti unapređivanju poslovne kulture.

Poslovna kultura je multivarijabilna kategorija i ona zahteva širok spektar znanja i saznanja, što znači da se poslovna kultura uči kao i svaka druga nauka.

Kompetentan menadžment podrazumeva i odgovarajući nivo poslovnog ponašanja.

Preduzetnička kultura u razvijenim tržišnim privredama zauzima vidno mesto u poslovnoj filozofiji svake kompanije. Naši menadžeri, po ovom pitanju, kao i po pitanju poslovne kulture uopšte i kulture poslovnog ponašanja, treba mnogo da uče i da pokažu više spremnosti za primenu dostignuća ovog fenomena.

Analize pokazuju da jugoslovenski menadžeri nemaju veštinu komuniciranja na nekom značajnom nivou. Zato je potrebno, kao u zemljama Evropske unije, na Poslovnim školama da budući menadžeri izučavaju etiku, nauku o kulturi, norme ponašanja, veštinu vođenja razgovora itd. Ništa ne treba ostaviti slučaju. Sve mora biti profesionalizovano. Kultura odevanja, ulaska i izlaska iz poslovnih prostorija, vođenja poslovnih razgovora i slušanja imaju svoja pravila.

Iz zahteva da se u okviru zemalja Evropske unije stvori jedinstven evropski obrazovni sistem, proistekla je i Bolonjska deklaracija. Ona je kao imperativ nametnula potrebu transformacije Više poslovne škole u Poslovnu školu, koja nema attribute više ili visoke škole, već jednostavno Poslovne škole utemeljene na trogodišnjim studijama.

Menadžment Više poslovne škole Beograd, shvatajući takav trend kao značajan istorijski trenutak, hrabro i odlučno, bez obzira na sve otpore i skepticizam koji je vladao u njihovom neposrednom okruženju, uspeo je u vrlo kratkom roku da formira Beogradsku poslovnu školu, već i zvanično verifikovanu od strane Vlade Republike Srbije. U tim aktivnostima značajan doprinos dali su prof. dr Radovan Knežević, generalni direktor i prof. dr Asen Videnov, direktor projekta za transformaciju škole.

Beogradska poslovna škola će ostati jedinstvena obrazovna institucija, ali njenu organizacionu strukturu sačinjavaće pet Škola, koje će pokrivati posebna područja i poslovne funkcije.

Od posebnog značaja za ovaj koncept je svakako provera teorijskog i stručnog iskustva koja će biti ostvarena putem studija prakse i praktičnog rada u trećoj godini studija. Te će studije zapravo činiti okosnicu stečene i verifikovane profesije.

Knjiga sama po sebi pruža mogućnost studentima, menadžerima ali i uopšte čitaocima, da upoznaju osnovna pravila lepog ponašanja, kako na poslu, tako i u običnom životu.

Ova knjiga može da posluži kao dobra literatura studentima prve godine studija u okviru predmeta Sociologija u biznisu. Međutim, ova knjiga je prvenstveno namenjena studentima na trećoj godini studija Beogradske poslovne škole, kada se vrši provera teorijskog stručnog iskustva putem prakse i praktičnog rada.

S obzirom na činjenicu da okosnicu novog koncepta trogodišnjih dodiplomskih primenjenih studija Beogradske poslovne škole čini studij prakse i praktične edukacije, bila mi je osnovna namera, da koristeći svoje bogato praktično iskustvo

dam prilog rešavanju tog problema. Iz tih razloga, u ovoj knjizi, u nameri da to bude moj originalni doprinos novom konceptu trogodišnjih dodiplomskih studija prakse, dajem predlog *Modela praktične nastave prema programu trogodišnjih dodiplomskih studija škole za marketing i trgovinu*.

Ovaj Model može se primeniti i na druge Škole u okviru Beogradske poslovne škole uz određene modifikacije, uvažavajući pri tome nastavne programe i druge specifičnosti pojedinih Škola.

Posebnu zahvalnost na izradi Modela praktične nastave prema programu trogodišnjih dodiplomskih studija Škole za marketing i trgovinu, dugujem mom cenjenom saradniku, sekretaru Škole za marketing i trgovinu i stručnom saradniku na katedri za marketing Miodragu Petroviću.

Sa njim sam mogao prodiskutovati o mnogim problemima vezanim za stručnu praksu. S obzirom da je dugi niz godina vodio stručnu praksu za studente na drugoj godini Više poslovne škole i bio koordinator rada na izradi projektnih zadataka iz predmeta marketing, svaki njegov savet i sugestije koje mi je davao bile su mi od koristi.

Miodrag Petrović, s obzirom na svoje dugogodišnje praktično iskustvo može da bude od velike koristi u aplikaciji Modela praktične nastave prema programu trogodišnjih dodiplomskih studija.

Ovom prilikom ga toplo preporučujem menadžmentu Beogradske poslovne škole u realizaciji novog koncepta na području praktične edukacije.

Zahvaljujem se diplomiranom pedagogu Jeleni Holcer, na pruženoj stručnoj pomoći i izboru adekvatne literature.

Zahvaljujem se mom dragom prijatelju i kolegi Prof. dr Dušanu Janičiću na korisnim savetima i izvršenoj recenziji ove knjige.

Biću zahvalan i čitaocima na primedbama i sugestijama koje mi pruže u cilju poboljšanja koja ću učiniti u mogućem drugom izdanju.